

LEGFŐBB ÜGYÉSZ
Ig. 822/1975.sz.

A legfőbb ügyész 6/1975.számú

u t a s í t á s a

a közkegyelem gyakorlásáról szóló törvényerejű rendelet
végrehajtásáról.

A közkegyelem gyakorlásáról szóló 1975. évi.....számú
törvényerejű rendelet 15.§.-ában foglalt felhatalmazás
alapján a törvényerejű rendelet végrehajtásával kapcsola-
tos ügyészi feladatok teljesítésére az alábbi

u t a s í t á s t

adom:

I.

Általános rendelkezések

1. .

Nyomozási szakban az ügyek felülvizsgálását az összes fo-
lyamatban levő ügyekben haladéktalanul meg kell kezdeni.
Vitás esetben igazolást kell beszerezni a kegyelmezési ok
fennforgásáról. Igazolásul szolgál a személyi igazolvány,
illetve orvosi szakkérdésben az igazságügyi orvosszakértői
vélemény. Ennek költségét az állam viseli.

Ha hat hónapnál korábbi keletű erkölcsi bizonyítvány nem
áll rendelkezésre, a terhelt előéletéről rövid uton kell
tájékoztatást kérni a BM.Nyilvántartó Központ Bűnügyi Nyil-
vántartó Osztályától.

2.

2.

A gyanúsított a nyomozást megtagadó / megszüntető / határozat kézhezvételétől számított 8 nap alatt kérheti a büntető eljárás lefolytatását. A gyanúsított ilyen irányú kérelme nem zárja ki a Be. 139.§. /1/ bekezdésében meghatározott okokból a nyomozás megszüntetését, kivéve természetesen a kegyelmi rendelkezést, mint büntethetőséget megszüntető okot.

3.

A nyomozási szakban kegyelemmel befejezett ügyekben biztosítani kell a nyilvántartási-értesítés kiállítását és megküldését a BM. Nyilvántartó Központ Bűnügyi Nyilvántartó Osztálya részére.

4.

A Tvr.végrehajtása során felmerült vitás kérdések eldöntéséhez a főügyészség útján tájékoztatást kell kérni a Legfőbb Ügyészség Büntetőjogi Főosztályától.

5.

A Tvr. alapján megtagadott / megszüntetett / nyomozást/Be. 141.§. /2/ bek. és Be. 153.§. /2/ bek. / illetőleg a büntető eljárást - a 2./ pont kivételével - csak akkor lehet folytatni, ha a bíróság a terheltet a Tvr. 14.§-a szerinti határidőben elkövetett szándékos bűncselekmény miatt végrehajtható, vagy próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztésre ítélte.

Bírósági szakban a kegyelem hatálytalanítását célzó indítványt az újabb bűncselekmény miatt eljáró bíróságnál kell a

vádiratban / vádindítványban / előterjeszteni. Figyelemmel kell lenni a Katonai Biróság kizárólagos illetékességére.

II.

Az ügyész feladatai a rendőrségnél, illetve az ügyészségnél folyamatban levő ügyekben.

6.

A Tvr. 1.§. /1/ bekezdésében meghatározott esetekben a nyomozó hatóság a nyomozást megtagadja, illetőleg megszünteti, ha a szándékos bűncselekményre a törvény egy évet meg nem haladó szabadságvesztést, illetve javító-nevelő munkát vagy pénzbüntetést rendel alkalmazni. Ugyanígy jár el minden olyan terhelt ügyében, akinek gondatlanságból elkövetett bűncselekményére a törvény három évet meg nem haladó szabadságvesztést ír elő. / Tvr. 7.§. /2/ bekezdés /.

A nyomozás megtagadásához, illetőleg a nyomozás megszüntetéséhez - a Be. 152.§. rendelkezésének megfelelően - szükséges az ügyész jóváhagyása.

Katonai büntető eljárásban az illetékes parancsnok / vezető / nyomozást megtagadó, illetőleg megszüntető határozathoz a katonai ügyész hozzájárulása akkor szükséges, ha a bűncselekményre a törvény egy évi szabadságvesztésnél súlyosabb büntetést ír elő.

7.

Az illetékes ügyészség és a rendőrkapitányság / vám- és

pénzügyőrség nyomozó szerve / vezetője közösen vizsgálják felül a rendőrségen / a vám- és pénzügyőrség nyomozó szervénél / folyamatban levő ügyeket. Ha a törvény a szándékos bűncselekményre egy évet meghaladó, a gondatlanságból elkövetett bűncselekményre pedig három évet meghaladó szabadságvesztést ír elő - de a Tvr. 7.§. /1/ bekezdés szerinti büntetés kiszabására lehet számítani - a nyomozás megtagadásához, illetve megszüntetéséhez az ügyész jóváhagyása szükséges.

Az első bekezdésben meghatározott feladatot az illetékes parancsnoknál / vezetőnél / folyamatban levő ügyekben a katonai ügyész és az illetékes parancsnok / vezető / közösen hajtják végre.

Az ügyészségnél folyamatban levő bűnügyekben az ügyész határoz. A kegyelem feltételeinek megállapítását az előzetes letartóztatásban levő terheltek ügyeinek megvizsgálásával kell kezdeni.

8.

A tiltott határátlépés, valamint a hazatérés megtagadása miatt indított nyomozást - a Tvr. 9.§. /1/ bekezdés szerinti esetben - fel kell függeszteni, de ilyenkor sem mellőzhető a Be. 106.§. /1/ bekezdése szerinti intézkedés.

Ha a terhelt a Tvr. 9.§.-a szerinti határidőig nem tér vissza Magyarországra, a büntető eljárást folytatni kell.

9.

Az ügyészségek az ügyeket a legnagyobb körültekintéssel és a jogpolitikai elvekre figyelemmel vizsgálják meg és a büntetés kiszabása tekintetében érvényesülő helyes gyakorlatnak megfelelően döntenek a nyomozás megtagadása, illet-

ve megszüntetése tárgyában.

10.

A Tvr. alapján nem lehet a nyomozást megtagadni, illetve megszüntetni és ehhez az ügyész sem adhat jóváhagyást, ha a Tvr. szerinti kizáró ok forog fenn, illetve ha több bűncselekmény esetén a Tvr. hatályba lépéséig elkövetett bármely bűncselekmény a Tvr. 5.§. /2/ bekezdésében meghatározott bűncselekmények közé tartozik.

Elmebeteg állapotban, gyengeelméjűségben, vagy tudatzavarban elkövetett bűncselekmény miatt elrendelt ideiglenes kényszergyógykezelést folytatni kell, ilyen terhelttel szemben a Tvr. rendelkezéseit nem lehet alkalmazni, ha a kényszergyógykezelés elrendelésére lehet számítani.

Szándékos és gondatlan bűncselekmény halmazata esetén a Tvr. alapján akkor lehet a nyomozást megtagadni, illetve megszüntetni, ha az elkövető megfelel a Tvr. 1.§. /1/ bekezdés szerinti feltételeknek.

A fiataalkorúval szemben - a Tvr. alapján - nem lehet a nyomozást megtagadni, illetve megszüntetni akkor sem, ha a Btk. 88.§. szerinti nevelő intézkedésre van szükség.

A terhelt előéletével kapcsolatban kiemelendő, hogy már rehabilitált büntetést kizáró okként nem lehet figyelembe venni.

11.

Az eljárásnak kegyelem okából megszüntetése esetén a Be. 375.§.-a szerint - bírósági szakban, ügyészi indítvány alap-

ján - le kell folytatni az elkobzásra irányuló tárgyi eljárást.

A polgári jogi igény egyéb törvényes uton érvényesíthető.

12.

A Tvr. alapján történő nyomozásmegtagadás és megszüntetés esetén ügyelni kell arra, hogy - közlekedési ügyekben, fegyverhasználattal kapcsolatos veszélyeztetési ügyekben, stb. - a helyszín megtekintéséről készült jelentés, illetve a helyszíni szemléről készült jegyzőkönyv az ügy érdemi elbírálásához szükséges adatokat tartalmazza. / A helyszín leírása és vázlatszerű rögzítése, a balesetben szereplők személyi adatai és nyilatkozatuk lényege, a tanúk személyi adatai és nyilatkozatuk lényege, a járőr véleménye, stb. /.

Ezekre az adatokra a kegyelem hatálytalanítása esetén, illetve az esetleges polgári peres eljárásban lehet szükség.

III.

Az ügyész feladatai a bíróságnál folyamatban levő ügyekben.

13.

Bírósági szakban az eljárási kegyelem tárgyában - a Tvr.7.§. /1/ bekezdés szerinti esetekben, indítvány beszerzése után - a bíróság határoz. A szükséges esetben indítványozni kell, hogy a bíróság egyidejűleg az elkobzás tárgyában is határozzon.

14.

A bíróság az eljárást megszüntető határozatát az ügyészség-

nek megküldi. Amennyiben a bíróság tévesnek tartott határozatát az ügyész indítványa ellenére sem változtatja meg, az eljárást megszüntető végzés ellen az ügyész - a törvényes határidőn belül - jelentsen be fellebbezést. / Be. X. fejezet /.

15.

Ha az ügyész a másodfokú bíróság kegyelmet megállapító / Tvr. II. fejezet / végzésének a megváltoztatására tesz indítványt, és azt a másodfokú bíróság nem találja teljesíthetőnek, a Be. XII. fejezete szerinti törvényességi óvás emelésének lehet helye.

16.

Ha a folyamatban levő ügyben az ügyész nem lát alapot eljárási kegyelem megállapítására, tárgyalás megtartását indítványozza. A tárgyaláson a perbeszédben nyilatkozni kell arról, hogy a bíróság szándékos bűncselekmény esetén egy évet, gondatlan bűncselekmény esetén három évet meghaladó szabadságvesztést szabjon ki, illetve, hogy a szabadságvesztés mellett megfelelő összegű pénzmellékbüntetést, vagy vagyonelkobzást alkalmazzon, ha a szándékos bűncselekményt vagyoni haszon megszerzésének célzatával követték el.

IV.

Vegyes rendelkezések

17.

A főügyészségek a megye összesített adatai alapján havonként jelentsék

- a./ a rendőrség / vám- és pénzügyőrség nyomozó szerve / előtt folyamatban levő ügyekben eljárási kegyelem alá vont gyanúsítottak számát,
- b./ az ügyészség előtt folyamatban volt ügyekben eljárási kegyelem alá vont gyanúsítottak számát,
- c./ az eljárási kegyelem alapján - mind az a./, mind a b./ csoportban - a nyomozás megtagadásával és a nyomozás megszüntetésével befejezett ügyek számát.

18.

A fenti rendelkezéseket - a 6. pont harmadik bekezdése és a 7. pont második bekezdésében foglaltak kivételével - értelem-szerűen kell alkalmazni a katonai büntető eljárásoknál is.

B u d a p e s t, 1975. március hó 28.

Dr. Szénási Géza sk.
legfőbb ügyész

A kiadmány hitelélül:

A. Szénási
irodavezető.

1975. évi számú törvényerejű rendelet
a közkegyelem gyakorlásáról.

A Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa hazánk fel-
szabadulásának 30. évfordulója alkalmából közkegyelmet gyako-
rol az alábbiak szerint:

I. Végrehajtási kegyelem

1. § /1/ Kegyelemben részesülnek

- a/ a teherben levő nők, -
 - b/ az olyan anyák, akik tíz éven aluli gyerme-
kükkel együtt élnek, -
 - c/ az ötvenötödik életévüket betöltött nők és
a hatvanadik életévüket betöltött férfiak, -
 - d/ az életet veszélyeztető, valamint gyógyít-
hatatlan súlyos betegségben szenvedők,
- ha őket a bíróság öt évet meg nem haladó végrehajtható szabad-
ságvesztésre ítélte.

/2/ Ha az /1/ bekezdésben meghatározott elítéltek
határozott ideig tartó büntetése az öt évet
meghaladja, büntetésük ideje a felére csökken.

2. § Szabadságvesztésük időtartamára tekintet nélkül
kegyelemben részesülnek a tiltott határátlépés
/Btk 203. §/, vagy hazatérés megtagadása /Btk
205. §/ miatt távollétükben elítéltek, akik a
Magyar Népköztársaság valamelyik külképviseleti
szervénél hazatérési szándékukat bejelentik és
1976. évi december hó 31. napjáig Magyarországra
visszatérnek.

64.15/1/75

3. § /1/ Kegyelemben részesülnek, akiket a bíróság gondatlanságból elkövetett bűncselekmény miatt három évet meg nem haladó végrehajtható szabadságvesztésre ítelt.

/2/ Akiket a bíróság gondatlanságból elkövetett bűncselekmény miatt három évet meghaladó szabadságvesztésre ítelt, büntetésük a felére csökken.

4. § Mentésülnek a büntetés végrehajtása alól az 1. § /1/ bekezdésében és a 2. §-ban meghatározott, valamint azok a gondatlanságból elkövetett bűncselekmény miatt elítéltek is, akiket a bíróság javító-nevelő munkára vagy pénzfőbüntetésre ítelt, illetőleg a velük szemben kiszabott ilyen büntetéseket szabadságvesztésre változtatta át.

5. § /1/ Az 1-4. §-okban meghatározott kegyelem nem terjed ki azokra, akiket a bíróság szándékosan elkövetett bűncselekmény miatt megelőzően már szabadságvesztésre ítelt és a büntetés kiállításától, vagy végrehajthatósága megszűnésétől az újabb bűncselekmény elkövetéséig öt év még nem telt el, vagy akikről a bíróság azt állapította meg, hogy a társadalmi együttélés szabályai-
val konokul szembehelyezkednek /:Btk 39. § /2/ bek. b/ pont:/.
/2/ Nem terjed ki a kegyelem azokra sem, akiket

a/ állam elleni, háborús és néPELLÉNES, vagy a béke és az emberiség elleni bűncselekmény /:Btk IX. és X. Fejezet:/ miatt, -

- b/ hivatalos személy elleni erőszak büntette /Btk 155-156. §/, -
- c/ közérdekű üzem működése szándékos megzavarásának büntette /:Btk 191. § /1/ - /2/ bek.:/, légi jármű jogellenes hatalomba kerítésének büntette /Btk 192. §/, a közlekedés biztonsága ellen szándékosan elkövetett büntett /:Btk 192/A. § /1/ - /2/ bek., Btk 192/B. § /1/ - /2/ bek.:/, közúti veszélyeztetés büntette /Btk 193. §/, -
- d/ garázdaság büntette /Btk 219. §/, -
- e/ szándékosan, valamint erős felindulásban elkövetett emberölés /:Btk 253. § /1/ - /3/ bek., Btk 254. §:/, szándékosan elkövetett súlyos testi sértés és annak súlyosabban minősülő esetei /:Btk 257. § /1/ bek. 2. tétel, /2/ bekezdés, /3/ bek. a/ pont:/, maradandó testi fogyatékossgot vagy súlyos egészségromlást, illetőleg halált okozó testi sértés /:Btk 257. § /3/ bek. b/ pont, /4/ bek.:/, -
- f/ erőszakos nemi közöszlés /Btk 276. §/ vagy szemérem elleni erőszak /Btk 277. §/ büntette, -
- g/ rablás /Btk 299. §/ büntette, -
- h/ előljáró és szolgálati közeg elleni erőszak /Btk 318. §/, alárendeltnek súlyos gyötrelmet, testi sértést okozó, avagy a szolgálatra jelentős hátránnyal járó megsértése /:Btk 321. § /3/ bek.:/ miatt, vagy ilyen bűncselekmények miatt is elítéltek.

6. § /1/ Nem terjed ki a kegyelem azokra sem, akikkel szemben a bíróság összbüntetést szabott ki, ha bármelyik büntetésük nem esik kegyelem alá.

- /2/ Felére csökken a büntetése azoknak, akiknek büntetése is ugyan az 1. § /1/ bekezdése, illetőleg a 3. § /1/ bekezdése hatálya alá esnek, de az összbüntetés mértéke az ott meghatározott időtartamokat meghaladja.

II. Eljárási kegyelem

7. § /1/ Büntető eljárás nem indítható, illetőleg nem folytatható

- a/ az 1. § /1/ bekezdésében meghatározott személyekkel szemben, akik e törvényerejű rendelet hatálybalépése előtt olyan bűncselekményt követtek el, amely miatt a bíróság előreláthatóan egy évet meg nem haladó szabadságvesztést, -
- b/ és azokkal szemben sem, akik e törvényerejű rendelet hatálybalépése előtt gondatlanságból olyan bűncselekményt követtek el, amely miatt a bíróság előreláthatóan három évet meg nem haladó szabadságvesztést szabna ki.

- /2/ Az /1/ bekezdésben meghatározott esetben a nyomozó hatóság a nyomozást, illetőleg a bíróság az eljárást - annak minden szakában - megszünteti, ha a bűncselekményre a törvény egy évet, illetőleg három évet meg nem haladó szabadságvesztést rendel alkalmazni.

- /3/ Ha a bíróság a Be 212. § /6/ bekezdése szerinti tanácsülésig az eljárást nem szüntette meg, - a /2/ bekezdésben meghatározott eseteken kívül - határozatot hoz és ítéletében /végzésé-

ben/ állapítja meg, hogy a kiszabott büntetés az 1. §, a 3. § és a 4. § rendelkezései szerint nem hajtható végre, illetőleg, hogy felére csökken.

8. § /1/ Nem terjed ki a 7. §-ban meghatározott kegyelem azokra, akikkel szemben az 5. § /2/ bekezdésében meghatározott bűncselekmény miatt kell büntető eljárást indítani, illetőleg folytatni.

/2/ Nem alkalmazható a kegyelem azokkal szemben sem, akiket a bűncselekmény elkövetését megelőzően szándékos bűncselekmény miatt már szabadságvesztésre ítélték és ennek kiállításától vagy végrehajthatósága megszűnésétől öt év még nem telt el.

9. § /1/ E törvényerejű rendelet hatálybalépése előtt elkövetett tiltott határátlépés /Btk 203. §/, valamint hazatérés megtagadása miatt /Btk 205. §/ büntető eljárás nem indítható, illetőleg nem folytatható azokkal szemben, akik a Magyar Népköztársaság valamelyik külképviseleti szervénél hazatérési szándékukat bejelentik és 1976. évi december hó 31. napjáig Magyarországra visszatérnek, feltéve, hogy más, az 5. § /2/ bekezdésében meghatározott, vagy olyan szándékos bűncselekményt nem követtek el, amelyet a törvény öt évet meghaladó szabadságvesztéssel fenyeget.

/2/ Az /1/ bekezdésben meghatározott bűncselekmények miatt indított büntető eljárást fel kell függeszteni, és ha az elkövető az /1/ bekezdésben

désben meghatározott időpontig hazatér, az eljárást - annak minden szakában - meg kell szüntetni.

10. § /1/ A 7. § rendelkezései szerint megszüntetett büntető eljárást folytatni kell, ha azt a terhelt a megszüntető határozat közlésétől számított nyolc nap alatt kéri.

/2/ Az /1/ bekezdésben meghatározott esetben a bíróság ítéletében /végzésében/ állapítja meg, ha a kegyelem feltételei fennforognak.

III. Mentés a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól

11. § /1/ Mentésülnek a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól, akiket az 5. § /2/ bekezdésében fel nem sorolt szándékos bűncselekmények miatt egy ízben ítéltek egy évet meg nem haladó végrehajtható szabadságvesztésre, feltéve, hogy büntetésüket e törvényerejű rendelet hatálybalépéséig kitöltötték, vagy büntetésük végrehajthatósága eddig az időpontig megszűnt.

/2/ Nem terjed ki a kegyelem azokra, akikkel szemben a bíróság összbüntetést szabott ki, ha bármelyik elítélésük tekintetében kizáró ok forog fenn /5. §/, vagy ha az

egyes büntetések ugyan az /1/ bekezdés hatálya alá esnek, de az összbüntetés mértéke az ott meghatározott időtartamot meghaladja.

/3/ Mellékbüntetés alkalmazása esetén az elítélt mindaddig nem mentesül a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól, amíg a mellékbüntetések végrehajtása be nem fejeződött, vagy végrehajthatóságuk meg nem szűnt.

/4/ A bíróság az elítélt kérelmére állapítja meg, hogy mentesült a büntetett előélethez fűződő hátrányok alól.

IV. Vegyes rendelkezések

12. § Ezt a törvényerejű rendeletet a katonai büntető eljárás alá vont személyekre is alkalmazni kell.

13. § A kegyelem nem terjed ki a mellékbüntetésekre és a bűnügyi költségekre.

14. § A kegyelem hatályát veszti azokkal szemben, akiket a törvényerejű rendelet hatálybalépését megelőzően elkövetett szándékos bűncselekmény miatt a hatálybalépést követő három éven belül szabadságvesztésre ítélnék, valamint azokkal szemben is, akiket a törvényerejű rendelet hatálybalépését követő három éven belül elkövetett szándékos bűncselekmény miatt ítélnék szabadságvesztésre.

15. § /1/ Ez a törvényerejű rendelet kihirdetése napján lép hatályba.

/2/ Végrehajtásáról az igazságügyminiszter, a belügyminiszter, a honvédelmi miniszter és a legfőbb ügyész gondoskodik.